

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การเปลี่ยนแปลงการผลิตทางการเกษตรของชุมชนชนบท
 ชื่อผู้เขียน นางสาวหนึ่งนุช ท่องมนต์วิทย์
 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาานอกระบบ
 คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ เปลี่ยนผดุง ประธานกรรมการ
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภิต ดวงสา กรรมการ
 รองศาสตราจารย์ ดร.พศิน แดงจวง กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การเปลี่ยนแปลงการผลิตทางการเกษตรของชุมชนชนบท มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการผลิตทางการเกษตร จากการผลิตเพื่อยังชีพสู่การผลิตเพื่อขาย และอิทธิพลของระบบความเชื่อและความสัมพันธ์ของชุมชนชนบทที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการผลิตทางการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รวมถึงการบันทึกข้อมูลภาคสนาม ข้อมูลได้รับการตรวจสอบ จำแนก วิเคราะห์ และนำเสนอโดยการบรรยายและสรุปเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การผลิตทางการเกษตรของบ้านห้วยไม้หก แต่เดิมมีลักษณะเป็นแบบยังชีพ คือ ทำการเกษตรสำหรับบริโภคในครัวเรือน ปัจจุบันบ้านห้วยไม้หกไม่ได้ผลิตเพื่อบริโภคเพียงอย่างเดียว แต่มีการผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นเงินรายได้ครอบครัวด้วย โดยเฉพาะการทำการผลิตพืชเชิงเดี่ยว ได้แก่ มะเขือเทศซึ่งต้องผ่านนายทุน ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการผลิต ได้แก่ คนในชุมชนซึ่งมีโอกาสได้ติดต่อกับชุมชนภายนอกมาก่อน และติดต่อนายทุนนำเอามะเขือเทศมาปลูกในหมู่บ้าน การสนับสนุนของนายทุนในด้านปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง และการรับซื้อผลิตผล ปัจจัยของผู้ผลิตเอง ได้แก่ การมีเงินทุนว่าจ้างแรงงาน การมีที่ดินและการมีเหมืองฝายในชุมชน ทำให้มีน้ำเพียงพอในการเพาะปลูก

การปลูกพืชเพื่อจำหน่ายมีผลต่อความเชื่อและความสัมพันธ์กับชุมชนในลักษณะที่ลดลง การผลิตแบบใหม่เป็นขั้นตอนการผลิตมากกว่า จึงไม่ต้องทำพิธีเลี้ยงเจ้าที่ การผลิตแบบใหม่ต้องดูแลอย่างดีทุกขั้นตอน มิฉะนั้นจะได้ผลผลิตไม่ดีและไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งจะทำให้ได้ราคาไม่ดี ผู้ผลิตจึงต้องดูแลเอาใจใส่อย่างมาก ทำให้ลดความสัมพันธ์กับชุมชนลงไป นอกจากนี้ยังใช้ระบบจ้างงานแทนการแลกเปลี่ยนแรงงาน ทำให้ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาแรงงานลดลงไปด้วย

Thesis Title	Changes in Agricultural Production in Rural Communities	
Author	Miss.Nungnuch Tongmonwit	
M.Ed.	Nonformal Education	
Examining Committee		
	Asst.Prof.Yongyudh Plianpadung	Chairman
	Asst.Prof.Dr.Dusit Doungsa	Member
	Assoc.Prof.Dr.Phasina Tangchuang	Member

Abstract

This thesis examined agricultural production changes from subsistence to commercial orientation and the influence of thought system and rural community ties upon such changes.

Data collection relied on nonparticipant observations, informal and in-depth interviews and field recording. Subsequently, collected data were crosschecked, classified, analyzed, interpreted and analytically described and presented.

Findings were as follows:

Traditionally, agricultural production at the study site, Huay Mai Hok Village, was of subsistence type mainly geared toward household consumption. At present, such production was also for commercial purposes as well, especially the single crop-based type, i.e., tomato, which inevitably involved outside traders. Factors affecting such a change comprised community members having had opportunities to contact with the outside world and worked with those outside traders in introducing tomato cultivation into the village.

Production means supported by those outsiders were seeds, fertilizers, pesticides and purchases of produce. On the other hand, community producers'

production means included capital for hiring labour, available land for cultivation and the existence and availability of community irrigation canals and dikes providing sufficient water for such cultivation.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University